

Klasa: UP/I 034-03/2013-01/003
Urbroj: 580-05/84-2013-038
Zagreb, 5. rujna 2013.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, temeljem članka 30. točke 2., članka 31., članka 49. stavaka 2. i 3. te članka 58. stavka 1. točke 9., a u svezi članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013), u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma protiv Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, zastupanog po Robertu Škifiću, predsjedniku Uprave i poduzetnika Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, zastupanog po Nikoli Babiću, članu Uprave, po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl.iur., Milivoj Maršić, dipl.oec. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 150. sjednice, održane 5. rujna 2013., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Prihvaća se prijedlog Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnika Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta kako bi se otklonili negativni učinci njihovog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje u smislu članka 49. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013), odnosno mjere kojom se u cijelosti mijenja sporna poslovna politika te prijedlog izmjene spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi, zaključenog između navedenih poduzetnika 1. veljače 2011., na način da će Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnik Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, zaključiti Dodatak navedenom Ugovoru o lučkoj agenturi kojim će se staviti van snage i brisati:

Odredba članka 2. stavka 1. Ugovora o lučkoj agenturi

„Ovim Ugovorom, Brodogradilište se obvezuje zahtijevati od brodovlasnika brodova na remontu Brodogradilištu imenovanje Jadroagenta agentom za sve brodove koji se nalaze/koji će biti na popravku ili u remontu u Brodogradilištu.“

Odredba članka 2. stavka 2. Ugovora o lučkoj agenturi

„Brodogradilište se obvezuje odredbu o imenovanju Jadroagenta agentom uvrstiti u sve postojeće ugovore o popravku/remontu brodova, kao i u one ugovore koje će ubuduće sklopiti.“

Odredba članka 5. Ugovora o lučkoj agenturi

„Ukoliko brodar nije suglasan prihvatiti preporuku Brodogradilišta, brodar je ovlašten imenovati svog nadzornog agenta – engl. Protecting agent.“

Ostale odredbe predmetnog Ugovora o lučkoj agenturi ostaju na snazi.

2. Prihvaća se prijedlog Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta kako bi se otklonili negativni učinci njegovog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje u smislu članka 49. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013), kojim se isto Brodogradilište obvezalo izmijeniti spornu poslovnu politiku i sporne odredbe Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., u dijelu koji se odnosi na lučku agenturu i imenovanje odnosno izbor lučkog agenta, na način da se sadržaj navedenih Općih uvjeta poslovanja u dijelu koji glasi:

„Lučka agentura i špedicija

Brodogradilište Viktor Lenac ovim izjavljuje da je agencija ovlaštena za obavljanje poslova lučkog agenta i špeditera za brodove na remontu i preinaci u Brodogradilištu tvrtka Jadroagent, Međunarodna agencija za pomorstvo i teret, Koblerov trg 2, 51 000 Rijeka, Croatia.

Brodari su obvezni nominirati Jadroagent Rijeka za lučkog agenta i špeditera tijekom boravka broda u Brodogradilištu. Naknada za usluge će se naplatiti prema važećim tarifama Jadroagenta odnosno prema Tariff of Agency Services.“

izmijeni kako slijedi:

„Lučka agentura i špedicija

Odabir agencije ovlaštene za obavljanje poslova lučkog agenta i špeditera za brodove na remontu i preinaci u Brodogradilištu obavlja Naručitelj.“

3. Utvrđuje se da nema uvjeta za daljnje vođenje postupka u ovom predmetu protiv Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnika Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, nakon izmjene spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac iz točke 1. i 2. izreke ovog rješenja te ispunjenja naloga iz točke 5., 6. i 7. izreke ovog rješenja.
4. Predložene mjere i uvjeti iz točke 1. i 2. izreke ovog rješenja ocjenjuju se dostatnima za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja te postaju obvezni za Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnika Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2.
5. Nalaže se Brodogradilištu „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetniku Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostave izvornik ili ovjerenu presliku Dodatka Ugovoru o lučkoj agenturi iz točke 1. izreke ovog rješenja.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

6. Nalaže se Brodogradilištu „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, da na svojim internetskim stranicama objavi Opće uvjete poslovanja Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., izmijenjene sukladno točki 2. izreke ovog rješenja, i o tome dostavi dokaz Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

7. Nalaže se Brodogradilištu „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, da do 31. prosinca 2015. jednom godišnje izvješćuje Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja krajem svake kalendarske godine, odnosno najkasnije na dan 30. prosinca tekuće kalendarske godine, o svim brodovima kojima je Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d. pružalo usluge remonta i/ili popravka tijekom kalendarske godine, s naznakom brodovlasnika kojem pripadaju te lučkog agenta i otpremnika koji je djelovao u ime i za račun pojedinog brodovlasnika.
8. Ako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da se Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnik Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2., ne pridržavaju utvrđenih mjera, naloga i rokova iz točke 1. do 6. izreke ovog rješenja, takvo postupanje smatrat će se povredom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013), što će se utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i upravno-kaznena mjera sukladno odredbama istog Zakona.
9. Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 5.000,00 kuna, za prijedlog stranke u postupku za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u svrhu otklanjanja negativnih učinaka njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje iz članka 49. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013). Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja.

10. Poduzetnik Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 5.000,00 kuna, za prijedlog stranke u postupku za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u svrhu otklanjanja negativnih učinaka njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje iz članka 49. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013). Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja.

11. Brodogradilište „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb i poduzetnik Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2, obveznici su plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 30.000,00 kuna, za rješenje o prihvaćanju predloženih mjera, uvjeta i rokova koji postaju obvezni za predlagatelja u smislu članka 49. stavaka 2. i 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013). Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja.

12. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“ i na internet stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

O b r a z l o ž e n j e

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je 30. siječnja 2013., temeljem članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013; dalje: ZZTN), zaprimila inicijativu poduzetnika Adriatica d.o.o., sa sjedištem u Rijeci, Verdieva 6/VI, zastupanog po Stanislavu Benzanu, predsjedniku Uprave (dalje: Adriatica), za pokretanjem postupka po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv Brodogradilišta „Viktor Lenac“ d.d., sa sjedištem u Rijeci, Martinšćica bb, zastupanog po Robertu Škifiću, predsjedniku Uprave (dalje: Brodogradilište Viktor Lenac).

Podnositelj inicijative u bitnome ističe kako je u cijelome svijetu, pa i u Republici Hrvatskoj, uobičajena praksa da o izboru lučkog agenta i otpremnika isključivo odlučuje brodar. Naime, lučki agent i otpremnik tom prilikom djeluje u ime i za račun brodovlasnika štiteći njegove interese, a brodari odluku o izboru svog agenta temelje na prikupljenim ponudama, iskustvima ili mogućim preporukama dobivenim na svjetskim tržištima svoje djelatnosti.

Podnositelj inicijative navodi i kako je Brodogradilište Viktor Lenac nakon stečajnog postupka odlučilo u svojoj marketinškoj ponudi i „Općim uvjetima“ predlagati potencijalnim brodarima imenovanje, odnosno nominaciju poduzetnika Jadroagent d.d., sa sjedištem u Rijeci, Trg Ivana Koblera 2 (dalje: Jadroagent) kao njihovog lučkog agenta, a navedeno, prema mišljenju podnositelja inicijative, nije bilo sporno budući da je brodarima ostavljena mogućnost bezuvjetnog konačnog odlučivanja vezano uz izbor lučkog agenta.

Međutim, prema navodu iz predmetne inicijative, Brodogradilište Viktor Lenac od sredine 2012. godine brodarima uvjetuje, odnosno nameće, angažiranje Jadroagenta kao lučkog agenta i onemogućava ih u samostalnom izboru istog.

Slijedom navedenog, podnositelj inicijative smatra kako opisanim postupanjem koje nije prihvatljivo niti uobičajeno u praksi u cijelom svijetu, Brodogradilište Viktor Lenac onemogućava Adriatici i ostalim pomorskim agencijama poslovni pristup tržištu uz veliku materijalnu štetu.

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Temeljem predmetne inicijative, kako bi utvrdila je li u predmetnoj upravnoj stvari riječ o povredi odredbi ZZTN-a, kao i sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sukladno odredbi članka 38. i 39. ZZTN-a, Agencija je u okviru svoje nadležnosti iz članka 32. stavka 1. točke (a) i (b) ZZTN-a, dopisima od 25. veljače 2013., zatražila od Brodogradilišta Viktor Lenac, Jadroagenta te Udruge pomorskih agenata Hrvatske, očitovanje na navode iz predmetne inicijative, uz opis činjeničnog stanja, prakse i okolnosti vezanih uz izbor i imenovanje lučkih agenata i otpremnika.

2.1. Očitovanje Brodogradilišta Viktor Lenac

Agencija je 14. ožujka 2013. zaprimila očitovanje Brodogradilišta Viktor Lenac u kojem se u bitnome ističe kako je predmetna inicijativa neutemeljena te da je isto Brodogradilište svoje poslovne odnose s Jadroagentom uredilo još sredinom 2008. godine, od poslova špediterstva, preko poslova carinskog zastupanja i vođenja carinske knjigovodstvene evidencije.

Vežano uz poslove agenture, Brodogradilište Viktor Lenac navodi kako je 1. veljače 2011. godine sklopilo s pomorskom agencijom Jadroagent Ugovor o lučkoj agenturi sukladno važećim odredbama Pomorskog zakonika (Narodne novine, broj 181/2004, 76/2007, 146/2008, 61/2011), koji u dijelu glave III. čl. 674.-683. uređuje institut pomorske agenture te u skladu s važećom svjetskom pomorskom praksom i običajima.

Brodogradilište Viktor Lenac ističe i kako je nesporno da o izboru agenta isključivo odlučuje brodar te da takvu odluku donosi na temelju prikupljenih ponuda, iskustava ili mogućih preporuka dobivenih od strane tržišta ili pak naručiteljeve preporuke ili upute, odnosno da brodar nije u obvezi prihvatiti preporuku/uputu naručitelja radova za imenovanjem svog agenta.

Brodar dakle ima bezuvjetnu mogućnost odlučivanja vežano uz izbor pomorskog agenta koji će u njegovu ime i za njegov račun štiti njegove interese u predmetnom poslu.

Brodogradilište Viktor Lenac navodi u svojem očitovanju i kako su brodari slobodni izabrati svog "protecting agenta", koji se opet treba obratiti Jadroagentu za potrebne usluge koje se odnose na carinski postupak u koji se stavlja brod (unutarnja proizvodnja), a koji postupak po odobrenju Carinske uprave, Carinarnice Rijeka, u Brodogradilištu Viktor Lenac obavlja isključivo Jadroagent.

Prema mišljenju Brodogradilišta Viktor Lenac, Jadroagent nema nikakvu prednost pri izboru agenta od strane brodarka samo zato što je istog prethodno preporučilo/uputilo Brodogradilište. Isto tako, nema niti sposobnost isključivanja konkurenata s tržišta niti sposobnost nametanja tržišnih uvjeta niti ima značajnu tržišnu snagu na pomorskom tržištu.

Brodogradilište Viktor Lenac navodi i kako ne nameće, nego daje preporuku, odnosno upućuje brodarka na imenovanje Jadroagenta kao njihovog lučkog agenta, i to isključivo iz razloga bolje organizacije, veće učinkovitosti, smanjenja troškova, bolje sljedivosti dokumentacije te veće sigurnosti u praćenju robe i usluga.

Zaključno, Brodogradilište Viktor Lenac ističe kako je odnos između istog Brodogradilišta i Jadroagenta sukladan zakonskim propisima i praksi te običajima u pomorskom svijetu. Preporuka odnosno upućivanje brodarka na imenovanje Jadroagenta za svog agenta je normalna i prihvatljiva praksa u svijetu.

Takav odnos dvaju poduzetnika te preporuka, odnosno uputa brodarku, ni na koji način nije dovela do onemogućavanja podnositelja niti ostalih agencija na slobodan pristup tržištu niti je umanjila njihov udio na istom, što je jasno vidljivo iz popisa brodova i imenovanih agenata, kojima je Brodogradilište Viktor Lenac pružalo usluge remonta i/ili preinaka tijekom 2011., 2012. i 2013. godine.

U privitku svog očitovanja, Brodogradilište Viktor Lenac je Agenciji dostavilo Opće uvjete poslovanja koje je Brodogradilište imalo do 9. rujna 2011., zatim Opće uvjete poslovanja istog Brodogradilišta do 13. rujna 2012. te Opće uvjete poslovanja nakon 13. rujna 2012., tablični prikaz s popisom brodova kojima je Brodogradilište Viktor Lenac pružalo uslugu remonta i/ili preinaka tijekom 2011., 2012. i 2013. godine, uz naznaku brodo vlasnika kojem pripadaju te koji je lučki agent i otpremnik djelovao u ime i za račun pojedinog brodo vlasnika, Ugovor o poslovima carinskog zastupanja u međunarodnom otpremništvu zaključen s Jadroagentom 4. srpnja 2008., Ugovor o poslovnoj suradnji zaključen s Jadroagentom 21. siječnja 2011., Ugovor o lučkoj agenturi zaključen s Jadroagentom 1. veljače 2011. te popis brodova s imenovanim agentima za 2011., 2012. i 2013.

2.2. Očitovanje poduzetnika Jadroagent

Agencija je 15. ožujka 2013. zaprimila očitovanje Jadroagenta u kojemu se u bitnome navodi kako su navodi predmetne inicijative netočni i neistiniti budući da je institut pomorskog agenta reguliran odredbama Pomorskog zakonika (članci 674-683).

Pomorski agent je definiran u članku 674. Pomorskog zakonika kroz ugovor o pomorskoj agenciji, kao ugovor kojim se agent obvezuje, na temelju opće ili posebne punomoći, u ime i za račun nalogodavatelja, obavljati pomorsko agencijske poslove te poslove pomaganja, posredovanja i zastupanja, a nalogodavatelj se obvezuje pomorskom agentu nadoknaditi troškove i platiti nagradu.

U svrhu obavljanja carinsko-otpremničkih poslova Jadroagent je oformio svoj ured unutar Brodogradilišta Viktor Lenac čiji zaposlenici su zaduženi za prikupljanje relevantne dokumentacije kod dolaska broda, obavljanje carinskih formalnosti (informatička povezanost Brodogradilište – Jadroagent - Carinska uprava), računalnu obradu narudžbe broda i specifikaciju materijala, nabavku i carinjenje potrebnog materijala za brod, evidenciju unutarnje proizvodnje i sl.

Budući da su suvremena gospodarska kretanja u svim granama, pa tako i u pomorstvu, nametnula potražnju za kompletnom uslugom, uslugom „ u paketu" i budući da su carinsko-otpremnički i pomorsko-agencijski poslovi međusobno isprepleteni i usko povezani, poslovna suradnja između Jadroagenta i Brodogradilišta Viktor Lenac realizirana je sklapanjem Ugovora o lučkoj agenturi kojim se Brodogradilište Viktor Lenac obvezalo predložiti, preporučiti, Jadroagent lučkim agentom svakom brodovlasniku odnosno brodaru čiji je brod u remontu.

Prema mišljenju Jadroagenta, gore navedeno je u potpunosti u suglasju s uobičajenom pomorskom praksom i običajima.

Osim toga, riječ je o dvostrano obveznom ugovoru između Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta. Brodar ne mora prihvatiti prijedlog Brodogradilišta. Upravo zato je u odredbi članka 5. Ugovora o lučkoj agenturi sadržana odredba: „Ukoliko brodar nije suglasan prihvatiti preporuku brodogradilišta, brodar je ovlašten imenovati svog nadzornog agenta engl. Protecting agent”.

Također, Jadroagent je u podnesku naveo kako brodar može odbiti usluge pomorskog agenta imenovanog od strane brodogradilišta, no da ga je unatoč tome dužan platiti.

Nadalje, Jadroagent smatra kako podnositelja inicijative nitko ne sprječava da na tržištu ponudi nešto drugačije usluge, bolje od Jadroagenta i stupi na njegovo mjesto u ugovornim odnosima, niti podnositelju inicijative može štetiti preporuka Brodogradilišta Viktor Lenac o imenovanju Jadroagenta lučkim agentom.

Jadroagent u svojem očitovanju navodi i kako je u 2011. njegov udio na tržištu, vezano uz agentiranje brodova u Brodogradilištu Viktor Lenac, iznosio 38 posto dok je u 2012. taj udio iznosio 32 posto. Do 5. ožujka 2013. godine, udio Jadroagenta za prva dva mjeseca u godini iznosi 46 posto.

2.3. Očitovanje Udruge pomorskih agenata Hrvatske

Agencija je 18. ožujka 2013. zaprimila zatraženo očitovanje Udruge pomorskih agenata Hrvatske (dalje: Udruga), vezano uz navode iz predmetne inicijative te činjenično stanje, praksu i okolnosti oko izbora i imenovanja lučkih agenata i otpremnika u brodogradilištima u

Republici Hrvatskoj, s obzirom na opće uvjete poslovanja i pravila ponašanja pomorskih agenata.

Kada je riječ o poslovima koji se odnose na održavanje broda (popravci, remont, dokovanje i sl.), Udruga ističe kako je uobičajena praksa da o izboru i imenovanju pomorskog agenta odlučuje brodovlasnik.

Vezano uz Brodogradilište Viktor Lenac i imenovanje pomorskih agenata, Udruga u svojem očitovanju navodi kako je od strane članica Udruge upoznata kako su u navedenom brodogradilištu od ljeta 2012. uvedena nova pravila po kojima isto brodogradilište od brodovlasnika traži da nominiraju Jadroagent za agenta broda, čime se drugi pomorski agenti stavljaju u neravnopravan položaj.

Udruga smatra da je opisano neuobičajeno postupanje neprihvatljivo te da prema njezinim saznanjima takve prakse nema u drugim hrvatskim brodogradilištima.

2.4. Podnesak i očitovanje poduzetnika Anglo Adriatic d.o.o.

Agencija je 15. ožujka 2013. zaprimila podnesak pomorske agencije Anglo Adriatic d.o.o., sa sjedištem u Rijeci, Janka Polić Kamova 8 (dalje: AngloAdriatic) u kojemu se u bitnome navodi kako se navedeni poduzetnik, temeljem saznanja o predmetnoj inicijativi vezano uz postupanje Brodogradilišta Viktor Lenac i imenovanje pomorskih agenata, u cijelosti slaže s navodima iz predmetne inicijative te potvrđuje kako se brodarima uvjetuje i nameće angažiranje pomorske agencije Jadroagent, a sve s ciljem da se svi ostali agenti u Hrvatskoj, a posebno u Rijeci izbace s tržišta i onemoguće u svom osnovnom radu.

Naime, Brodogradilište Viktor Lenac i Jadroagent kao pomorski agent su sklopili ugovor kojim zapravo direktno onemogućuju drugim agencijama da se u tržišnoj utakmici uključe u dobivanje poslova pomorske agenture. Iako sadržaj toga ugovora nije poznat ostalim pomorskim agencijama, ipak je jasno i evidentno da se tim ugovorom kao i ostalim postupcima konstantno i konzistentno onemogućuju ostale pomorske agencije u tržišnoj utakmici i time im nanosi velika materijalna šteta.

3. Primjena propisa o zaštiti tržišnog natjecanja

Po primitku zatraženih očitovanja i dokumentacije, Agencija je izvršila uvid u odredbe „Ugovora o lučkoj agenturi“, sklopljenog između Brodogradilišta Viktor Lenac i poduzetnika Jadroagent 1. veljače 2011. te Opće uvjete Brodogradilišta Viktor Lenac za brodove u remontu u Brodogradilištu Viktor Lenac od 13. rujna 2012., kako bi utvrdila jesu li navedeni Ugovor i Opći uvjeti sukladni propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

U smislu odredbe članka 8. stavka 1. ZZTN-a, zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedica imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se:

1. izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti,
2. ograničava ili nadzire proizvodnja, tržišta, tehnološki razvoj ili ulaganje,
3. dijele tržišta ili izvori nabave,
4. primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju,
5. uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Vežano uz navedeno, sporazumima u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a smatraju se osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Iznimno od članka 8. stavka 1. ZZTN-a, određeni sporazumi neće se smatrati zabranjenim sporazumima, odnosno izuzet će se od opće zabrane ako kumulativno, za vrijeme njihova trajanja, ispunjavaju sljedeće uvjete i to:

1. pridonose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga ili promicanju tehnološkog ili gospodarskog razvoja,
2. pružaju potrošačima razmjernu korist,
3. poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu neophodna za postizanje navedenih ciljeva i
4. poduzetnicima ne omogućuju isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta, za robe i/ili usluge koje su predmetom sporazuma.

Sporazumi kojima se narušava tržišno natjecanje u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a koji ne ispunjavaju uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a, ili na koje se ne odnosi članak 10. ZZTN-a, su *ex lege* ništetni.

Teret dokaza o postojanju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a snose poduzetnici sudionici sporazuma.

Člankom 10. ZZTN-a određeno je da se propisima o skupnom izuzeću utvrđuju uvjeti koje pojedini sporazumi moraju ispuniti kako bi bili izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

4. Postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja

Na temelju podataka i dokumentacije koje je Agencija prikupila tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 32. točke 1. ZZTN-a, zaključeno je da u konkretnom slučaju postoje dostatne indicije za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, protiv Brodogradilišta Viktor Lenac i poduzetnika Jadroagent, zbog mogućeg narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vežano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume.

Slijedom navedenog, Agencija je zaključkom klase: UP/I 034-03/2013-01/003, urbroja: 580-05/84-2013-012, od 28. ožujka 2013., pokrenula postupak protiv Brodogradilišta Viktor Lenac i poduzetnika Jadroagent, radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije i postojanja indicija da su temeljem Općih uvjeta Brodogradilišta Viktor Lenac za brodove u remontu u Brodogradilištu Viktor Lenac od 13. rujna 2012. te primjenom odredbe članka 2. Ugovora o lučkoj agenturi, sklopljenog 1. veljače 2011. na neodređeno vrijeme između Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta, narušili tržišno natjecanje u smislu članka 8. ZZTN-a i to primjenom nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime se Jadroagent dovodi u povoljniji položaj u odnosu na konkurenciju.

Sukladno odredbi članka 39. stavka 1. točke 4. ZZTN-a, a u smislu članka 41. ZZTN-a, predmetnim zaključkom o pokretanju postupka od 28. ožujka 2013., Agencija je zatražila od Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta dostavu dodatnih podataka i dokumentacije.

Agencija je 30. travnja 2013. zaprimila očitovanje Jadroagenta u kojemu navedeni poduzetnik između ostalog ističe kako je s Brodogradilištem Viktor Lenac 18. ožujka 2013. sklopio Dodatak Ugovoru o lučkoj agenturi kojim je izmijenjen članak 2. Ugovora o lučkoj agenturi, i to na način da su riječi „Brodogradilište Viktor Lenac se obvezuje zahtijevati od brodo vlasnika brodova na remontu u Brodogradilištu imenovanje Jadroagenta agentom za sve brodove koji se nalazi /koji će biti na popravku ....“ zamijenjene riječima „Brodogradilište Viktor Lenac se obvezuje preporučiti brodo vlasnicima brodova na remontu u Brodogradilištu imenovanje Jadroagenta agentom za sve brodove koji se nalaze/koji će biti na popravku ili remontu u Brodogradilištu....“

Agencija je 2. svibnja 2013. zaprimila i očitovanje Brodogradilišta Viktor Lenac u kojemu se između ostalog ističe kako je Brodogradilište Viktor Lenac 26. travnja 2013. izmijenilo svoje Opće uvjete poslovanja u dijelu koji govori o lučkoj agenturi, na način da je odredba prema kojoj su brodari obvezni nominirati Jadroagent za lučkog agenta i špeditera tijekom boravka broda u Brodogradilištu, zamijenjena odredbom kojom se brodo vlasnicima preporuča nominiranje Jadroagenta kao lučkog agenta.

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 30. i 31. ZZTN-a, na 139. sjednici, održanoj 23. svibnja 2013., razmatralo predmet te je donijelo odluku da se gore navedene izmjene Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac i Ugovora o lučkoj agenturi ne mogu smatrati mjerama i uvjetima kojima se otklanjaju negativni učinci postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje u smislu članka 49. ZZTN-a te da izmjena od obveznog imenovanja u preporuku nije dostatna za otklanjanje negativnih učinaka.

Naime, Agencija može prihvatiti preuzimanje izvršenja određenih mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a samo na prijedlog stranke o preuzimanju obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, kako bi se otklonili negativni učinci njezinog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje.

Ako ocijeni da su predložene mjere, uvjeti i rokovi iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a dostatni za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja, Agencija rješenjem prihvaća predložene mjere, uvjete i rokove koji time postaju obveznim za predlagatelja.

5. Prijedlog Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN-a, za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u kojima će to učiniti, kako bi se otklonili negativni učinci njihovog postupanja na tržišno natjecanje

Agencija je 26. srpnja 2013. zaprimila konkretne prijedloge Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta kako bi se otklonili negativni učinci njihovog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN., odnosno mjere kojom se u cijelosti mijenja sporna poslovna politika te prijedlog izmjene spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi, na način da je navedeno kako će Brodogradilište Viktor Lenac i Jadroagent, zaključiti Dodatak navedenom Ugovoru o lučkoj agenturi, kojim će se staviti van snage i brisati odredbe članaka 2. i 5. istog Ugovora, navedene u točki 1. izreke ovog rješenja.

Agencija je 26. srpnja 2013. zaprimila i konkretan prijedlog Brodogradilišta Viktor Lenac u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN-a, kojim se isto Brodogradilište obvezalo izmijeniti spornu poslovnu politiku te sporne odredbe Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., u dijelu koji se odnosi na lučku agenturu i imenovanje odnosno izbor lučkog agenta, kako je navedeno u točki 2. izreke ovog rješenja.

Sukladno članku 49. stavku 5. ZZTN-a, namjeru stranaka za prihvaćanje preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a Agencija objavljuje na svojoj internet stranici u obliku skraćenog opisa predmeta i sadržaja mjera i uvjeta, uz poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja u roku od 20 dana od dana objave poziva.

Vežano uz navedeno, Agencija je na svojoj internet stranici 1. kolovoza 2013. objavila javni poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja na prijedlog Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta sukladno članku 49. ZZTN-a, odnosno prijedlog izmjena spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., kako bi se otklonili negativni učinci njihovog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje.

Do isteka roka iz objavljenog javnog poziva zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja na prijedlog Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta, odnosno do 21. kolovoza 2013., Agencija nije zaprimila niti jedno očitovanje.

6. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27., članka 30. točke 2. te članka 31. ZZTN-a, na 150. sjednici, održanoj 5. rujna 2013., razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se prihvaćaju mjere i uvjeti predloženi u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN-a od strane Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta, kao dostatni za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja, a koji donošenjem rješenja Agencije postaju obveznim za predlagatelje sukladno članku 49. stavku 2. ZZTN-a.

Vežano uz prijedlog Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta za izmjenu spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., Vijeće je utvrdilo kako navedeni prijedlog udovoljava formalnim uvjetima iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, odnosno da je isti podnesen nakon pokretanja postupka, a prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz članka 48. ZZTN-a.

U smislu članka 49. stavka 4. ZZTN-a, Agencija može prihvatiti preuzimanje izvršenja određenih mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a u slučaju kratkog trajanja povrede, suradnje poduzetnika u postupku i predlaganja mjera i uvjeta u prvih šest mjeseci vođenja postupka, a osobito ako je riječ o postupku koji se vodi protiv više stranaka, te u drugim slučajevima kada ocijeni da je prihvaćanje preuzimanja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a svrsishodno radi bržeg uspostavljanja tržišnog natjecanja na određenom tržištu, a bez dugotrajnog vođenja postupka.

U konkretnom slučaju, Brodogradilište Viktor Lenac i Jadroagent surađivali su s Agencijom tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu kao i nakon pokretanja predmetnog postupka, te su konkretni prijedlog mjera i uvjeta u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN-a podnijeli u prva četiri mjeseca vođenja postupka i prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

Prema ocjeni Vijeća, izmjene sporne poslovne politike i spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., predložene od strane Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta u smislu članka 49. stavka 1. ZZTN-a, dostatne su za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja bez dugotrajnog vođenja postupka.

Vijeće je uzelo u obzir kako su izmjene spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., predložene dobrovoljno i samoinicijativno od strane Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta, kako bi se prihvaćanjem navedenih izmjena i promjenom poslovne politike navedenih poduzetnika vezano uz izbor i imenovanje lučkih agenata i otpremnika tijekom remonta i/ili preinaka brodova u Brodogradilištu Viktor Lenac, konkretni predmet okončao bez donošenja formalne odluke kojom se utvrđuje narušavanje tržišnog natjecanja, a posebno zbog otklanjanja negativnih učinaka na brodare i njihovo pravo odlučivanja oko izbora pomorskog agenta, koji u ime i za račun nalogodavatelja odnosno brodovlasnika, štiteći njegove interese, obavlja pomorske agencijske poslove te poslove pomaganja, posredovanja i zastupanja.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, a sukladno odredbi članka 49. stavka 2. i 3. ZZTN-a, donijela rješenje kojim se prihvaćaju predložene izmjene spornih odredbi Ugovora o lučkoj agenturi i Općih uvjeta poslovanja Brodogradilišta Viktor Lenac od 13. rujna 2012., koje time postaju obveznim za Brodogradilište Viktor Lenac i Jadroagent, određuju rokovi u kojima navedeni poduzetnici trebaju izvršiti izmjene spornih odredbi, uz obvezu dostave dokaza kojima se potvrđuje izvršenje mjera i naloga iz izreke ovog rješenja u zadanom roku.

Agencija utvrđuje da, nakon ispunjenja predloženih mjera iz točke 1. i 2. izreke ovog rješenja te naloga iz točke 4., 5. i 6. izreke ovog rješenja, nema uvjeta za daljnje vođenje postupka u ovom predmetu protiv Brodogradilišta Viktor Lenac i Jadroagenta.

Međutim, ako u smislu članka 49. stavka 7. ZZTN-a u nadzoru nad provedbom mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, Agencija utvrdi da se Brodogradilište Viktor Lenac i Jadroagent ne pridržavaju utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz izreke ovog rješenja sukladno članku 49. stavku 2. i 3. ZZTN-a, takvo postupanje smatrat će se povredom ZZTN-a ili povredom članka 101. ili 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115 od 9. 05. 2008.), te će se to utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i upravno-kaznena mjera sukladno odredbama ZZTN-a.

Slijedom svega navedenog, Agencija je temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točkama 1. do 8. izreke ovog rješenja.

Prijedlog stranke u postupku za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u svrhu otklanjanja negativnih učinaka njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a i rješenje Agencije o prihvaćanju predloženih mjera, uvjeta i rokova koji postaju obvezni za predlagatelja u smislu članka 49. stavaka 2. i 3. ZZTN-a podliježe naplati upravnih pristojbi, sukladno odredbi članka 2. stavka 1. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 8/1996, 77/1996, 95/1997, 131/1997, 68/1998, 66/1999, 145/1999, 116/2000, 163/2003, 17/2004, 110/2004; 141/2004, 150/2005, 153/2005, 129/2006, 117/2007, 25/2008, 60/2008, 20/2010, 69/2010, 126/2011, 112/2012, 19/2013 i 80/2013; dalje: Zakon o upravnim pristojbama), te članka 3. Uredbe o izmjenama Tarife upravnih pristojbi iz Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 126/2011; dalje: Uredba o izmjeni Tarife Zakona o upravnim pristojbama).

Prijedlog stranke u postupku za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u svrhu otklanjanja negativnih učinaka njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a podliježe obvezi naplate upravne pristojbe u iznosu od 5.000,00 kuna, u smislu članka 2., odnosno tarifnom broju 106. točki 4. Uredbe o izmjeni Tarife Zakona o upravnim pristojbama.

Upravna pristojba u iznosu od 30.000,00 kuna za rješenje Agencije o prihvaćanju predloženih mjera, uvjeta i rokova koji postaju obvezni za predlagatelja, u smislu članka 49. stavaka 2. i 3. ZZTN-a, naplaćuje se sukladno članku 3., odnosno tarifnom broju 107. točki 7. Uredbe o izmjeni Tarife Zakona o upravnim pristojbama.

Navedeni iznos uplaćuje se u roku od osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 5002-20833-...(navodi se OIB uplatitelja ili godina ili broj rješenja).

Sukladno odredbi članka 16. stavka 4. Zakona o upravnim pristojbama, nakon izvršene uplate, obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravne pristojbe, žurno, a najkasnije u roku od osam (8) dana, dostaviti Agenciji s pozivom na poslovni broj klase: UP/I 034-03/2013-01/003.

Ukoliko obveznik uplate upravne pristojbe ne izvrši uplatu upravne pristojbe Agencija će, protekom roka, od nadležne Porezne uprave, sukladno članku 10. stavku 2. Zakona o upravnim pristojbama, zatražiti prisilnu naplatu upravne pristojbe.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 9., 10. i 11. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 9. ZZTN-a, predmetno rješenje će biti objavljeno u „Narodnim novinama“, a temeljem članka 59. stavka 3. ZZTN-a, isto rješenje objavit će se i na internet stranici Agencije.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki 12. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec